

SLOVENSKA KOMISIJA

Ustanoviti Klub naprednih slovenskih izvoljenih predstavnikov

Prejšnji teden smo na seji naše Deželne komisije sklenili, da ustanovimo Klub naprednih slovenskih izvoljenih predstavnikov, v katerem bomo povezani vsi izvoljeni slovenski komunisti in neodvisni, ki so bili izvoljeni na listah KPI, ali na enotnih Naprednih listah. Organizirana koordinacija delovanja slovenskih izvoljenih tovarišev in somišljenikov je nujna, saj smo komunisti tisti, ki zagotavljamo slovenski narodni skupnosti v Italiji najvišje število zastopnikov v javnih institucijah, in to na vseh ravneh — od rajonskih svetov do parlamenta. Naše delo v javnih upravah in ustanovah seveda ni omejeno na slovensko problematiko, a tej posvečamo vsekakor vso potrebno pozornost tako tam, kjer smo na upravi kot tam, kjer smo v opoziciji. Pravzaprav je vsem zelo jasno, da so prisotnost in potrebe Slovencev zane-marjene tam, kjer smo mi potisnjeni v opozicijo. In prav nastopom naših predstavnikov gre v glavnem zaslugi, da je naša problematika vsaj občasno upoštevana in obravnavana tudi v teh svetih in upravah. Te naše nastope in predloge pa moramo v prihodnje še popestriti in vsebinsko poglobiti, da bomo od vseh krajevnih uprav (občin, pokrajin in dežele) dosegli rednejše vključevanje pozitivne obravnave potreb Slovencev v njihovo normalno delovanje. Naš cilj je ta, da vse omenjene krajevne uprave izkoristijo svoje kompetence na tem področju in da prenehajo z izgovorom, da teh pristojnosti nimajo.

Ta vprašanja bodo seveda zaposlovala delo Kluba, ki pa ima istočasno tudi svojo predstavniško vlogo na institucionalni ravni. Več kot osemdeset izvoljenih v javne ustanove predstavlja namreč levji delež slovenskih volilcev oziroma večinski del naše skupnosti na institucionalni ravni.

Klub, ki je seveda odprt vsej levici, bi moral imeti svojo prvo ustanovitveno skupščino v kratkem in na tem srečanju bo že govora o konkretnih pobudah, med drugim tudi v zvezi z novim zakonom o reformi krajevnih uprav.

Poleg te točke je bilo na seji slovenske komisije govora tudi o vprašanju zaščitnega zakona (o čemer je govora posebej na drugem mestu) in še o drugih vprašanjih.

V zvezi z bližnjo konferenco SKGZ so na seji poudarili, da gre za važno priložnost, saj ima SKGZ kot organizator, spodbujevalec in povezovalac dejavnosti Slovencev na kulturnem, gospodarskem, športnem, in sorodnih področjih slovenske civilne družbe pri nas važno in specifično vlogo, kakršne ne morejo opravljati politične stranke. Zato je prav podpreti prizadevanja za posodobitev in demokratizacijo SKGZ oz. njene vloge zastopnika in povezovalca večinskega dela slovenske civilne družbe v zamejstvu.

Dalje je bilo na seji govora tudi o drugih pobudah in še posebej o potrebi po okrepitvi stikov in sodelovanju z ZKS — Stranko demokratične prenove ter z drugimi strankami v Sloveniji.

TRŽAŠKA POKRAJINSKA UPRAVA

Res sramotno barantanje na koži prizadetih državljanz

Redke so bile v tem dvoletnem obdobju zanimive razprave v pokrajinskem svetu. Pretekli ponedeljek pa je vendar prišlo do tega izjemnega dogodka, ko je bila na dnevnem redu razprava o novi službi za oskrbo prizadetih in o konvencijah z zadrugami, ki bodo odslej opravljale to službo spremstva in aktivnega vključevanja.

Vprašanje seveda ni novo; problem spremstva prizadetih je čakalo namreč na primerno rešitev že celo desetletje. Toda prav v zadnjih mesecih, ko bi morala služba, na osnovi deželnega zakona 33/88, preiti iz Pokrajine na Občine, ki so med drugim edine pristojne za ta sektor, se je stanje izostrilo, še zlasti po številnih protestnih akcijah spremljevalcev. Zajamčiti kontinuiteto službe in urediti delovni oz. profesionalni status spremljevalcev (ki so celo desetletje delali v nemogočih in nepriznanih razme-

rah); to sta bila temeljna problema, ki jih je morala pokrajinska uprava, v dogovoru seveda z občinsko, v prvi vrsti razrešiti.

Že v preteklem decemberskem dogovoru je prišlo med Pokrajino, občino Trst, sindikalnimi organizacijami in predstavništvom spremljevalcev do pomembne skupne obveze; predvsem so vsi podpisniki dogovora ugotovili, da bi bila edina primerna rešitev za ohranitev službe in ljudi, ki so v njej že delali, posebna konvencija z zadrugami in organizacijami, ki so vključevale že delujoče spremljevalce. Zato so tudi razpisali poseben neformalni natečaj, kajti ne Pokrajina ne Občina ne moreta neposredno nuditi službe za 107 spremljevalcev.

Na osnovi natečaja, na katerega se je odzvalo skupno 7 zadrug, sta Pokrajina in občina Trst izbrala, da poverita službo spremstva prizadetih dveh zadrugam,

ki sta edini odgovarjali potrebnim rekvizitom.

Čeprav je bil potek izbire v legalno—pravnem vidiku neoporečen, je vendar izzval ogorčeno reakcijo nekaterih predstavnikov kršćanske demokracije v trenutku, ko je bilo določeno, da bo konvencija trajala 40 mesecev (kar v drugačnih številkah pomeni približno 6 milijard lir sorazmerno porazdeljenih med zadrugami). Ta podatek, je sprožil hud napad s strani KD, češ, da je natečaj potekal v duhu najbolj grobe lizitacije (izbrani zadrugi sta namreč "levičarski") in neprikritega klientelizma. (Odevec je najbrž, da povemo, da med izključenimi zadrugami je tudi ena, ki je vezana na demokršćanske kroge).

Rezultat vika in krika je bil predlog, da se obdobje konvencije zreduceira iz 40 na 10 mesecev. Na predlog odbornika za skrbstvo pa je nato bil sprejet sklep o 22 mesečnem obdobju.

O strumentalnosti poteze priča že samo eno dejstvo: da od treh demokršćanskih odbornikov, ki sodelujejo v pokrajinski vladni večini sta na zasedanju sveta potrdila pozitivni glas, ki sta ga že oddala ob sklepu vladne večine, medtem ko so se trije svetovalci vzdržali, šesti pa se ni udeležil glasovanja.

Posebni komentarji ob tem dogodku so vsekakor odevec; dejstva so dovolj zgovorna.

O razklanosti znotraj večine (in znotraj same KD) tudi ne velja posebej pripomniti. Hudo, in kar se da žalostno, pa je dejstvo, da je boj za uveljavitev političnih interesov resnično divji in surov; in da v bistvu ni prizanesljiv niti do še tako delikatnih zadev kot je oskrba prizadetih, se pravi ko gre za najbolj šibke in izpostavljene družbene dele.

NIVES KOŠUTA

SVETOVNO NOGOMETNO PRVSNSTVO IN TRETJI SVET

Mi navijamo za Kamerun!

Časopisi, televizija in vsa sredstva javnega informiranja so nam vsilila v tem prvem poletnem mesecu šport (če ga tako lahko imenujemo) kot osrednji dogodek. Mundial s svojim zoprim Ciaom, ki ima žogo namesto glave. In vendar moram priznati, da mu sledim, kljub temu, da sem na steno v svoji sobi obesila naslov iz ene od zadnjih števil Avvenimenti: Pošastna lutka, ne dobiš moje duše. Navdušile so me zmage ekip kot so Kamerun, Kostarika, Kolumbija. Kako so se komentatorji čudili, da so te ekipe lahko zmagale nad svetovnim prvakom, proti ekipam, ki razpolagajo z najboljšimi nogometaši (vrednimi milijarde), trenerji in ustreznim denarjem. Verjetno me je ravno to navdušilo: milijarde vendar ne pomenijo nujno zmage. Morda me je navdušila oznaka "tretji svet nogometa" za ameriško ekipo.

Toda istočasno so skozi zavese mundiala pronicale druge novice. Dva tisoč ilegalnih prehodov meje v naši deželi v mesecu dni. Najemanje osebja za bolnišnice med priseljenci iz izvenevropskih držav. Zmaga islamskih integralistov v Alžiriji. Uvedba vstopnih vizumov Italije za državljane severnih afriških držav Turčije.

Jasno postaja, da bo Evropa v nekaj letih to, kar so danes Združene države Amerike, to se pravi večrasna, večkulturna dežela. To zbuja v vseh nas strah, ki si ga ne smemo prikrivati. Pred očmi imamo, pa čeprav le iz neslanih televizijskih filmov, scene ameriških cest, kjer je nevarno sprehajati se ponoči, kjer so cele četrti prepovedane belcem, kjer prosjačijo milijoni temnopoltih in južnih Ameri-

čanov, kjer umirajo na ulicah zasvojenici z mamili.

Tega so se verjetno prestrašili tudi televizijski komentatorji, ko so gledali zmago ekip iz držav, za katere komaj vemo kje so. Mi za njih ne vemo, oni pa še kako dobro vedo, kje smo mi. Mene, in verjetno še marsikoga, ki je po svoji kulturni in politični pogojenosti naklonjen najšibkejšim, so zmage navdušile. Z zadovoljstvom sem spremljala odločitev, da bodo priseljenci lahko dobili zaposlitev v bolnišnicah. Toda skrbi me, kaj bo, ko bo javno mnenje krivo za vse slabosti zdravstva zvrnilo na nove bolničarje.

Skrbi me, da v arabskem svetu, ki nam je tako blizu, zmagujejo skrajne islamske sile, ki želijo ponovno uvesti Koran na mesto ustave. Ni to morda odgovor ljudi, ki trpijo za velikim pomanjkanjem, pred sliko o našem načinu življenja, našem bogastvu, ki ga branimo pred njimi? Zahod se proslavlja kot simbol napredka in blagostanja, tudi z manifestacijami, kot je mundial. Tretji svet pa ne prihaja več na mundial zato, da bi bil poražen. Priseljenci bodo prejeli slabo plačane službe v bolnišnicah, ki jih italijani nočejo več, toda njihovi otroci bodo postali zdravniki. Smo pripravljeni na to?

Retorično vprašanje. Seveda nismo.

Bo naša slavna evropska kultura sposobna ustvariti pogoje, da prihod "novih barbarov" ne bo ustvaril tragedije, kakršno doživljajo v Ameriki? To je ena od izjemno težkih nalog za prihodnja leta. In največji del te naloge sloni na ramenih levice, ki je zgodovinsko na strani revnejših. Evropska levica se ne more postaviti skupno s konzervativnimi krogi v bran privilegijem, ki jih uživamo. Če bo to storila, bo tudi njo premagal integralizem, islamski in drugi.

TČ

SEKCIJA KPI »RIKO MALALAN«

Predlogi komunistov za smotrnejšo prometno-urbanistično ureditev Opčin

Kdor živi ali zahaja na Opčine je lahko sam ugotovil, da postaja življenje dan za dnem neznošnejše zaradi neurejenega prometa. Čeprav je Narodna ulica, ki pelje prav sredi vasi, ena glavnih prevoznih osi, ki povezuje Vzhod z Zahodom, ni bilo storjenega nič, da bi se vsaj oblažilo za enkrat nujno zlo, ki ga predstavljajo kolone kamionov ki peljejo proti in iz državne meje pri Fernetičih. Zastoji na Narodni ulici se seveda odražajo na vse stranske ulice. Na Opčinah ni semaforjev, enosmernih ulic, prometnih znakov, na kratko vseh tistih instrumentov, ki jih sodobna družba uporablja, da si uredi cestno in prevozniško mrežo.

Urbanistična degradacija Opčin priča, da je tržaška občina vse preveč in predolgo zanemarjala območje Krasa. V tem smislu openski komunisti pozitivno ocenjujejo dejstvo, da je občinska uprava končno sprejela dnevni red, ki ga je bila predstavila skupina KPI ob razpravi o proračunu in s katerim se obvezuje da bo pri nadaljnjem programiranju

širših posegov vedno upoštevala tudi območja Vzhodnega in Zapadnega Krasa. Tako je na primer občina izdelala program za preureditev javne prevozniške mreže ne da bi pri tem upoštevala potrebe Krasa. Tudi pri načrtovanju parkirišč se je omejila na mesečno središče in samo danes začenja upoštevati možnost gradnje izven samega središča. Ob tem je pa treba še dodati, da ne gre tu za upoštevanje potreb lokalnega prebivalstva, temveč, da se še vedno skušajo reševati izključno problemi mesta.

Openski komunisti so mnenja, da kar se tiče parkirišč je situacija na Opčinah taka, da je nujno iskati primernih rešitev, ki bi v prvi vrsti dajale odgovore na lokalne probleme.

Opčine so namreč za prebivalce kraškega območja onkraj meje že tradicionalni komercialni center. Nemalo je takih, ki redno zahajajo na Opčine po nakupih. Nujno postaja nuditi tem kupcem vsaj minimalne servise kot so parkirani prostori in parkirišča,

ki bi tudi iz urbanističnega vidika dajale boljši in bolj smotern videz tej vasi. Tako parkirišče bi seveda moralo biti v neposredni bližini samega centra vasi.

Nadaljni problem je vezan na uporabo javnih prevozov za mesto. Vedno več prebivalcev Opčin in sosednjih vasi se odloča ali bi se odločilo za javni prevoz, da se izogne mestnemu kaosu. Moramo namreč računati s tem, da je avtobusna mreža zelo obrnjena, da so Opčine razširjene in da so cela območja nekrita. Parkirišče ob neposredni bližini postaje openskega tramvaja in avtobusa bi nedvomno spodbujalo uporabo javnega prevoza. S tem bi se tudi razbremenilo mestni vrvež. Predvsem pa bi taka struktura morala ovrednotiti openski tramvaj. O tem je dosti govora, od časa do časa se slišijo glasovi o ukinitvi te storitve. Openski komunisti so mnenja, da je treba storiti vse, da se ovrednoti tramvaj, kot prevozno sredstvo in tudi kot turistični objekt.

Zato predlagajo, da bi se zgradilo eno parkirišče v neposredni

bližini križišča med državnima cestama 202 in 58 (to je veliko križišče po Obelisku). Parkirišče na tem mestu bi ovrednotilo tudi Obelisk in Napoleonsko cesto kot panoramični turistični točki. Končno bi se lahko tudi prepovala parkiranje na Obelisku in vzdolž Napoleonske ceste. Upoštevati moramo tudi, da so openski komunisti predlagali da bi se, v trenutku, ko bo dokončana gradnja "hitre ceste" in ko bo postal odsek 202 od križišča do Proseka neuporaben uredila "kolesarska pot", ki je Trst nima. Tak športno rekreacijski objekt, bi seveda potreboval tako infrastrukturo kot je parkirišče in minimum servisa.

Možnosti za gradnjo takega parkirišča, ki bi dejansko dajalo odgovore na navedene probleme so realne. Gradili bi ga lahko ali v "dolini", ki je neposredno ob križišču na strani, kjer imajo sedaj mestni redarji njihovo strukturo za upravljanje semaforne mreže, to je za teniški igrišči ali na terenu, ki stoji neposredno za

postajo openskega tramvaja, ki ji pravimo Campo Romano, to je ob cesti 58, ki pelje od križišča do Obeliska in vzdolž stranskega odseka, ki povezuje državno cesto 202 s cesto 58 (za bencinsko črpalko).

Ta teren je sedaj popolnoma zapuščen, poln smeti in drugih odpadkov. To ne bi bil prvi primer tovrstnega parkirišča na robu gozda, v sami deželi imamo več takih primerov, ko se pravzaprav ovrednoti gozdove s tem da se ob vhodu uredijo primerni prostori za parkiranje.

Tako parkirišče bi moralo vsebovati največ 150 parkiranih prostorov. Poleg tega je nujno urediti opremljen prostor (mize in stole, igrišče za otroke) za turiste, ali bolj nasplošno, za uporabnike parkirišča, in še manjšo postajo, ki naj bi imela vsaj minimalne servise, (WC, vodo...).

Te predloge, in še druge bodo, openski komunisti poglobili na okrogli mizi, ki bo v sklopu festivala 'UNITA' in DELA in ki bo letos posvečena pobudam in idejam za ovrednotenje openskega tramvaja.

Poenostavljena in delna analiza volilnih rezultatov v dolinski občini

Izgubljeni glasovi KPI so se porazdelili med nevolilci, zeleni in socialisti

Avtor članka je na podlagi enostavnih primerjav in političnih razmišljanj pregledal rezultate volitev v Dolini, kjer je KPI, glede na prejšnje občinske volitve izgubila 400 glasov. Analiza je ponekod podprta z objektivnimi podatki, drugod pa predstavlja le mnenje pisca. Matematična obdelava pretokov glasov, ki pa je znatno bolj zahtevna, bi gotovo dala objektivnejše podatke. Analiza, ki sledi, kaže, da so se glasovi, ki jih je KPI izgubila razdelili v glavnem na tri dele: in sicer med nevolilce, med zelene in med socialiste. Možen je tudi določen osip na račun KD.

Sledeča analiza, ali hipoteza je opravljena na podlagi enostavnih primerjav volilnih rezultatov in političnih razmišljanj. Poleg tega se naslanja na rezultate raziskave, ki jo je pred volitvami opravilo specializirano podjetje SWG. Raziskava, ki jo je naročila dolinska sekcija je zajela vzorec 350 občanov in je v glavnem pravilno nakazala volilne rezultate. Poleg tega je dala zanimiv prerez dolinske stvarnosti. V pričujoči analizi se bom poslužil le nekaterih rezultatov. Podrobneje pa bom rezultate raziskave predstavil kdaj kasneje.

Vprašanje, za katerega bom skušal nakazati odgovor je omejeno in sicer, kam so šli glasovi, ki jih je izgubila KPI. Glede na prejšnje občinske volitve so bile to pot spremembe v glavnem sledeče: KPI je izgubila 399 glasov. PSI je pridobila 137 glasov, KD 201 glasov, zeleni 260 glasov, SSK 10 glasov, MSI, PRI in PLI skupaj 43 glasov. Nista se predstavili Lista, ki je zadnjič dobila 103 glasov in PSDI, ki je imela 137 glasov. Volilcev je bilo to pot 193 več kot pred petimi leti, vendar je

bilo veljavnih glasov le 12 več kot zadnjič.

1. Vsedrjavne analize kažejo, da je KPI izgubila precejšen del glasov s prehodom svojih volilcev med nevolilce. V Dolini pa je situacija sledeča: če seštejemo bele, neveljavne in vzdržane, vidimo, da je v petih letih to število naraslo za 181 enot (skupno znaša že 888 enot). Raziskava SWG kaže, da je število vzdržanih največje med starejšimi občani.

2. Nekateri tovariši se tolažijo z argumentom, ki se glasi približno takole: stari ljudje so naši solidni volilci. Zato skoraj vsaka smrt predstavlja glas manj. Tovrstna tolažba implicitno domneva, da preminulih volilcev KPI ne zamenjajo mladi. Rezultati raziskave SWG pa kažejo, da novi volilci približno nadoknadijo tovrstne izgube.

3. Zeleni, ki se pred petimi leti niso predstavili, so to pot dobili 260 glasov. Nekateri, jih avtomatično štejejo za bivše glasove KPI. Podatki pa kažejo drugače. Na evropskih volitvah leta 1989 so zeleni imeli skupno 79 glasov več kot letos; KPI pa je imela kar 164 glasov več. Izgube enega se torej niso nikakor opazno prelile k drugemu. Raziskava SWG pa kaže, da gre iskati bazo zelenih glasov med mlajšimi in izobraženejšimi volilci pretežno italijanske narodnosti, kjer je KPI sicer prisotna a ne prevladujoča.

4. KD je glede na prejšnje volitve pridobila kar 201 glasov. Ker je na deželni leti 88 in evropskih leta 89 dobila manj kot na občinskih 85, lahko sklepamo, da je to pot KD dobila glasove ljudi, ki običajno glasujejo za druge stranke in, ki se bodo verjetno k tem ponovno vrnili. Raziskava SWG kaže, da je četrtnina tradicionalnih volil-

cev KD slovenske narodnosti. Dolinska KD verjetno to že dolgo ve in to bi razložilo precej odprto politiko do Slovencev, ki jo vodi lokalna KD. Ob tem pa, hvala naši nesposobnosti, igra KD spretno vlogo zaščitnika italijanskega dela občanov. Lista za Trst (LpT), ki je leta 85 imela 103 glasov, se to pot ni predstavila. Glede na njeno nacionalistično in Slovencev nenaklonjeno bazo, lahko sklepamo, da so ti glasovi šli stranki, ki je nudila največjo alternativo, Slovencev naklonjeni levičarski upravi. To je KD.

5. PSDI je leta 85 imela 137 glasov. Pet let prej pa je celo izvolila svetovalca, ki se je izkazal s protislovenskimi izpadi in ki je glede slovenskega vprašanja bil stalno bolj na desni kot KD. Zato je verjetno, da so glasovi PSDI šli večinoma KD, ki se je to pot predstavila kot edina verodostojna alternativa "rdeči oblasti".

6. PSI če seštejemo glasove PSI in PSDI iz leta 85 dobimo točno letošnje glasove PSI. Verjetno gre za gol slučaj. Socialisti so se že pred volitvami izjasnili za levo upravo. Tudi propaganda je bila dosledno dvojezična. Zato je masoven doprinos protislovensko usmerjenih volilcev PSDI malo verjeten. Dosti bolj verjetna je domneva, da je PSI napredovala predvsem na podlagi bivših glasov KPI pripisati KD namesto PSI. Da je tudi KD bila deležna dela osipa KPI, verjetno ni dvoma. Manj verjetno pa je da je bil preliv tako masiven.

Sklepi, ki jih je pisatelj povzel iz zgornje analize so podani v uvodu. Upajmo, da bo v dogledni bodočnosti mogoče opraviti podrobnejšo analizo, na podlagi matematičnih metod, ki dajo precej točne, kvantitativne podatke za pretoke glasov od ene stranke k drugi.

■ Kopal in Verč ste uprizorila kabaret nekje na Hawajih

■ Župan Švab je podelil Tržaškemu oktetu "Odličje prijateljstva dolinske občine"

■ Zaključni nastop plesno ritmičnega tečaja pri športnem društvu Kontovel

POSVET V ARICCI

Za stranko demokratičnih komunistov Resen razmislek o usodi KPI

V Aricci pri Rimu se je pred dva tedna zbralo kakih 700 predstavnikov kulturno-političnega območja demokratičnih komunistov iz vseh italijanskih pokrajin. Škodoželjni komentatorji to območje še vedno imenujejo "fronto za NE", kar je še ostalek predkongresnih razprav, vendar je območje nekaj veliko širšega in pomembnejšega. Vanj se stekajo somišljeniki predkongresne resolucije "za resnično prenovo KPI" (št.2), mnogi do sedaj nevezani tovariši, dobršen del "neodvisne levice" in kulturnih delavcev, kakor tudi samostojna ženska skupina, ki je v predkongresni fazi ponekod nastopala z resolucijo št. 4. O pomenu in konstruktivni odprtosti zborovanja priča tudi dejstvo, da so v razpravo o poročilu tov. Chiaranteja posegla tudi člana vsedravnega tajništva D'Alerna in Bassolino ter član vodstva KPI Armando Cossutta. Uvodnega dela zborovanja se je udeležil tudi vsedravnji sekretar Acchille Occhetto, ki je časnikarjem poudaril, da se počuti "med tovariši", čeprav je bil deležen marsikatere kritike.

Dejansko je zbor v Aricci zgibal kalne vode in s svojimi izzivi sprožil dialog znotraj partije. Sam bog ve, če smo ga bili potrebni!

Izhajali smo iz skupnega spoznanja, da je pol leta po znani Occhettovi pobudi in nekaj mesecev po bolonjskem kongresu zašla KPI v še globljo krizo in ji grozi pravcat razkroj. Negativni izid majskih upravnih volitev je v tem okviru le alrmi zvonec.

Zaslepljen je tisti, ki bi po stalinškem izročilu pripisal krivdo za zastoj kritičnemu delu strankinega članstva. Preprosta ugotovitev je, da je v KPI — bolonjskim sklepom navzlic — prišlo do političnega zastoja, medtem ko je del volilcev, ki ga lahko cenimo na dobro četrtino, sklenil počakati na razvoj dogodkov in se vzdržal glasovanja. Podobno je del članov "zamrznil" svoje članstvo ali pa se umaknil iz razočaranja.

Praznini političnih pobud ni bila kos niti vsiljiva ofenziva zainteresiranih voditeljev enega dela "poplajene levice", ki je v glavnem odpovedala že pri majskih volitvah.

Tudi "konstituanta" ni šla dlje od lepih besed, medtem ko se je v delu partije začutila želja po iskanju bližnjic za zedinjenje s socialisti po Craxijevi formuli "socialistične enotnosti". Mnoge je prizadel tudi način, kako je vodilna skupina stranke navezala stike za vstop v Socialistično internacionalo in predvsem zaradi odgovora, ki ga je prejela.

Vse to je narekovalo nujnost vsebinskega zasuka v KPI, ki naj bo sad najnovjših spoznanj in preazvrstitve sil znotraj samega vodstva. Politika medsebojnih obtoževanj in spopada med večino in manjšino ne vodi nikamor, zato je potrebna razprava o političnih pobudah in njihovi programski vsebini veliko bolj kot pa abstraktno risanje scenarijev na stvarnost, ki ubira druga pota.

Seveda, potrebno je tudi, da se soočimo tudi ob spornem vprašanju usode KPI, saj je jasno, da so v stranki o tem zelo različna stališča: eni so za ustanovitev povsem nove politične stranke na levi (vendar so ideje o tem, kakšna naj bo, spet zelo različne), drugi mislijo na zedinjenje s socialisti, tretji pa mislijo na krepko prenovitev KPI kot uvod v prenovitev italijanske levice na načel-

lih pluralnosti in iskanja programskih osnov enotnosti.

Demokratični komunisti bomo sodelovali v konstituenti, vendar jo sprejemamo za to, kar je in mora biti: prostor soočanja in iskanja skupnih rešitev, ne pa za ratifikacijo vnaprej sprejetih sklepov. V konstituenti se bomo komunisti soočili z drugimi sogovorniki, vendar je potrebno, da razvijemo soočanje predvsem z družbenimi silami in stvarnimi gibanji, ki so se razvila v italijanski družbi in jih tako imenovani "klubi" in "forumi" nikakor ne morejo nadomestiti. To pomeni, da je potrebno soočanje s študentskim gibanjem, z odvisnimi delavci, z mladino, z ženskim gibanjem, z verniki.

Nikakor pa ne smemo dopustiti, in ne bomo dopustili, da bi se "konstituanta" prelevila v vzporedno stranko, ki bi v določenem trenutku enostavno zamenjala KPI in jo ukinila. O usodi naše stranke odločamo njeni člani in odločitev bo padla na 20. kongresu KPI. Nekaterim se mudi s takojšnjim sklicanjem kongresa že jeseni, vendar so pred nami še pomembni konferenca o programu in o reformi strankine organizacije, kjer si morajo razjasniti ideje o tem, na katero pot bomo krenili. Kajti nedorečenosti in meglenosti je bilo v zadnjih mesecih še preveč!

NOVI ZAKON

Ženske spreminjajo čas

Uzakoni naj se dostojnejšo uporabo delovnega časa.

Naš predlog zakonodajne pobude državljanov vsebuje 33 členov, deli pa se v tri razdelke:

ŽIVLJENJSKI CIKLUS. Življenjski čas se lahko razpleta na več načinov: lahko bi se vsestransko, namesto da bi nam ga enostransko narekovalo zgolj delo. Predlagamo zato, da bi se lahko slehernik (ženska ali moški) za določen čas umaknil iz poklica in se — denimo — vrnil k učenju, se prekvalificiral, se posvetil otrokom, skrbi bolnega ali onemoglega člana družine, lahko pa tudi preudarku o sebi, popotovanju, sodelovanju v kulturnem življenju, družbenim in političnim pobudam. Kajpak ne da bi se zaradi tega moral odpovedati pravici do zaposlitve. Predlog predvideva raznovrsten dopust, družinski, študijski dopust ter dopust iz osebnih razlogov. Terjamo tudi, naj se gospodinsko delo, ki ga imajo za značilno žensko delo porazdeli med moškim in žensko. Zakonsko besedilo navaja predloge; kako naj se to uresniči.

DELOVNI URNIK. Predlagamo, naj se delovni tednik za vse delavke in delavce v javnem ali zasebnem delavnem razmerju zniža na največ 35 ur. Urniki naj

darovi in prispevki

Ob poravnavi naročnine so v sklad DELA prispevali tovariši:

EMIL MAVER — Krmenka 166 8.000 lir, VIKTOR KRALJ — Boršt 8.000 lir, VIKTOR UKMAR — Nabrežina kamnolomi 38.000 lir.

Namesto cvetja na grob Marte daruje GIZELA s Trebč 20.000 lir za sklad DELA.

gresu KPI. Nekaterim se mudi s takojšnjim sklicanjem kongresa že jeseni, vendar so pred nami še pomembni konferenca o programu in o reformi strankine organizacije, kjer si morajo razjasniti ideje o tem, na katero pot bomo krenili. Kajti nedorečenosti in meglenosti je bilo v zadnjih mesecih še preveč!

Demokratični komunisti smo prepričani, da Italija potrebuje na levi prenovljeno komunistično idejno, kulturno in politično silo. Silo, ki naj vodi odločno pozicijo sedanjemu načinu vladanja in si ne dela utvar, da je mogoče družbo spremeniti v strogo analizo sedanjih tokov evropske in svetovne razsežnosti, kjer križa kasarniškega socializma in planskega gospodarstva še ne pomeni zgodovinske zmage kapitalističnega modela, pač pa nas sili v iskanje izhoda, ki naj temelji na načelih svobode in družbene pravičnosti za vse in ne samo za site in bogate prebivalce industrijskega razvitega severa našega planeta.

Razprava v Aricci je pokazala zanimanje nekaterih tovarišev, ki pripadajo kongresni večini. D'Alerna je priznal sedanji zastoj in govoril o nujnosti oživitve "sredine" v CK, medtem ko je Bassolino sprejel vsebinske izzive zborovanja.

Shod v Aricci je sprožil veliko komentarjev. Razočaral je vse, ki so upali na tih ali glasen razkol v KPI še pred 20. kongresom. Razočaral je tudi tiste, ki so računali na polom konstituante, da bi nato vsilili zedinjenje s socialisti, kakor tudi tiste, ki so računali z razkolom znotraj "fronte za NE". Res je, da so med tovariši, kakor so Chiarante, Magri, Angius, Natta, Tortorella, Castellina, Franca Chiaromonte in Ingrao bili različni vsebinski poudarki, toda to je samo dokaz, da ne gre za konzervativno odklanjanje izziva bodočnosti, pač pa za konstruktivno iskanje, ki je tradicionalni pristop italijanskih komunistov tudi do lastne stranke. Vsi so poudarili, da sta kul-

turno—politična podlaga in programska izbira nerazdružljivo povezani med seboj. Ne gre torej za banalno vprašanje o zamenjavi imena, pač pa o tem, kaj naj prenovljena stranka dela na italijanski in evropski politični areni. "Nomina sunt consequentia rerum", imena so le posledica teh izbir, je stara latinska modrost. Kdor bi rad samo metamorfozo "a' la Milošević", ki je čez noč spremenil svojo mitingaško zvezo komunistov Srbije v socialistično stranko, naj ve, da nas taka razprava ne zanima. Naj pa nam ne zameri, če mi ostajamo ponosni na vlogo in ime komunistov v Italiji.

Prav zato, ker je v teh mesecih na kocki usoda italijanske levice in prenovitve KPI kot stranke demokratičnih komunistov, pozivamo vse tovariše, naj obnovijo svoje članstvo in prispevajo sedanji razpravi. Kdor stoji ob strani sedaj, nima pravice soditi o teh, ki jih bomo ubrali!

STOJAN SPETIČ

V NEDELJO NA OPČINAH

Jubilejni občni zbor Kmečke zveze Štiri desetletja z našimi kmeti

■ Jubilejni občni zbor Kmečke zveze, ob 40. obletnici ustanovitve v Prosvetnem domu na Opčinah.

ZBIRANJE PODPISOV

Podprimo deželne referendume za zaščito narave F-JK

Že nekaj časa je v teku zbiranje podpisov za tri deželne referendume, ki so namenjeni očuvanju okolja.

Gre za tri referendume, ki bi mogli prispevati k spremembi deželne politike za okolje in doprinesiti k znatnim spremembam na vsem območju Furlanije—Julijske krajine.

S temi referendumi bi se odstranil iz zgrešene zakonodaje, ki napačno ureja vprašanje okolja in ki namesto, da bi ga očevala, mu močno škoduje. Obenem bi se odprla možnost za pridobitev novih zakonskih predpisov, ki so potrebni v sedanjih stvarnostih.

Zakaj pravzaprav gre?

Prvi referendum postavlja vprašanje, da se odstranijo predpisi, ki jih predvideva deželni zakon številka 42 iz leta 1986. Ta zakon dejansko ukinja veljavnost vsedravnega zakona, ki nosi ime "Galasso", iz leta 1985. Zakon "Galasso" je zelo učinkovito sredstvo za obrambo okolja v Italiji in med drugim predvideva posebne načrte za očuvanje znamenitih in dragocenovnih področij pred napadom cementa in razdvijanih gradenj: se pravi obal, gora, rek, gozdov, jezer itd. Deželne pristojne oblasti se zakonu "Galasso" močno upirajo in trdijo, da niso potrebni posebni načrti, češ da so področja v Furlaniji—Julijski krajini že očitvana na podlagi deželnega urbanističnega načrta (P.U.R.) iz leta 1978. V resnici se ta načrt napačno izvaja in nečete so zlorabe, ki jih beležimo. Veliko število variant deželnemu načrtu — P.U.R. so na deželi že sprejeli. Le-te v mnogih primerih vedno bolj oškodujejo okolje Furlanije—Julijske krajine. Prav tako so na pristojnih mestih spremenili občinske regulacijske načrte, tako da si reke utirajo pot med vedno večjo maso cementa in da nove ceste kvarijo gozdni zaklad.

Nujno potrebno je torej, da se ukine deželni zakon št. 42, ki ne dopušča izvajanja zakona "Galasso".

Drugi referendum se tiče vprašanja odlaganja smeti. Deželni zakon številka 30 iz 1987 leta, v tretjem odstavku člena 14., predvideva, da mora deželni odbornik za okolje z enostavnim odlokom vsiliti gradnjo naprav za odlaganje in upeljevanje odpadkov.

Deželni odbornik mora ukrepati tudi če se občine protivijo, tudi če občinski regulacijski načrti ne dopuščajo gradnje teh naprav, tudi če se prebivalci upirajo, tudi če gradnja naprave ne ustreza zdravstvenim predpisom. Seveda ni pravilno, da ena sama oseba odloča o tako važnem vprašanju. Pravilno je, da se spoštujejo predpisi občinskih regulacijskih načrtov, da se spoštuje volja prebivalcev in upraviteljev. Zato je potrebno, da se 3. odstavek 14. člena deželnega zakona številka 30 odstrani in da se poskrbi drugače, ob spoštovanju skupne volje in razmer okolja.

Tretji referendum se nanaša na vprašanje cestnega omrežja. Nove cestne povezave je prav da se uresničijo, le če so potrebne, in to v polnem spoštovanju okolja. Danes se to ne dogaja. Grozno se reže in striže po okolju brez usmiljenja! Prizadeva se velika škoda prebivalcem, rastlinstvu in živalstvu. Sedanji, obstoječi načrt za cestno omrežje ne odgovarja razmeram in potrebam. Zato ga je treba odstraniti, se pravi je treba ukiniti deželni zakon številka 22 iz 1985 leta, ki ureja omenjeni načrt. To se bo moglo uresničiti z referendumom. Vendar ne bo dovolj. Obenem se bo treba potegovati, za to da se uvede nov načrt

**Podpišite za 3
deželne referendume
za varstvo okolja!**

*Podpise zbiramo
na tajništvu
vaše občine*

za cestno omrežje, ki naj spoštuje posebne načrte za zanimiva področja, ki naj predvideva bolj demokratične postopke za sestavo in sprejem načrta samega ter glede na posamezne posege, ki naj upošteva nove postopke pri posegih v danem okolju ter nova pravila glede na koncesije, ki naj zajamči nov, čistejši odnos med upravitelji in podjetniki pri gradnjah novih cest, oziroma pri uresničenju celotnega načrta.

Glede na vprašanja okolja smo vsi zelo občutljivi, tembolj, ker se vsak dan spoprijemamo z njegovim uničenjem. Zlasti občutljivi so ljudje naših slovenskih vasi in naselij, saj se jim zeleno bogastvo, ki jih obkoljuje postopno zmanjšuje, dan za dnem. Na podeželju "občudujemo" vedno večjo količino asfalta in cementa in beležimo manjše število borov, akacij in hrastov, vinogradov in njiv. Zato je pravilno, da gremo podpisat za te referendume in da se že sedaj pripravimo na to, da ko bodo referendumi razpisani, gremo glasovati. Podpisi se bodo zbirali do 10. oktobra letošnjega leta. A ne čakajmo zadnjega dne. Pripravimo že sedaj naše družine, da s svojim podpisom omogočijo referendume in prispevajo k očuvanju okolja.

JELKA GERBEC

LEVICA ALPE-ADRIA

Napredne stranke v našem prostoru

V prejšnjih dneh se je v Ljubljani na sedežu stranke demokratične prenove vršilo zasedanje koordinacijskega odbora levičarskih strank, ki so bile prisotne na delovni skupnosti Alpe—Jadran. KPI je predstavljal Claudio Tonel.

Na zasedanju se je odločilo, da se bo prihodnje srečanje koordinacijskega odbora vršil v sredini septembra v Pecu, glavnemu mestu ogrske dežele Baranje in na katerem bodo pripravljene osnutki treh dokumentov. Prvi bo obravnaval vlogo levičarskih moči v prostoru Alpe—Jadran, drugi na prispevkih Alpe—Jadran v procesu razorožitve in mednarodne kooperacije v okviru skupne evropske hiše, tretji pa bo obravnaval socio—ekonomske probleme delovne skupnosti Alpe—Jadran v vidiku na Evropo leta 1993.

Sklenjeno je bilo, da bodo prva dva dokumenta razpravljali v teku celotnega srečanja levičarskih moči Alpe—Jadran, ki se bo oktobra vršil v Benetkah v organizaciji deželnega odbora Veneta PSI.

O tretjem dokumentu bodo razpravljali v Pecu, pomladi leta 1991, ki ga bo organiziral deželni komite PSU iz Baranje.

NEDELJSKO POTEPANJE PO TRŽAŠKI POKRAJINI

Nekaj fotografskih utrinkov vaških šager

■ Na šagri v Borštu je nastopila folklorna skupina Stu ledi

■ V Praprotu so pripravili tudi "ex tempore" za mladino

■ Tradicionalna šagra Sv. Ivana v Boljuncu